

РЕШЕНИЕ

№ 10952

гр. София, 26.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 87 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЦВЕТЕЛИНА АЛ. КОСТОВА

при участието на секретаря ИЛИАНА Б. ВАКРИЛОВА
като разгледа докладваното от ЦВЕТЕЛИНА АЛ. КОСТОВА Гражданско дело № 20211110147921 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 226, ал. 2 вр. ал. 3 КТ, чл. 350, ал. 1 КТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Ищецът Б. В. Б. твърди, че е бил в трудово правоотношение с ответника /фирма/, възникнало по силата на Трудов договор № 8 от 04.05.2018 г., по който е изпълнявал длъжността „технически сътрудник“. Твърди, че със Заповед № 7/21.01.2019 г. правоотношението било прекратено на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ поради закриване на щата. Излага, че при прекратяването е предал трудовата си книжка за оформяне, заедно с нова, която да продължи предходната, но две седмици по-късно – на 08.02.2019 г., служител при ответното дружество е поискало от ищеца повторно представяне на трудовата книжка. Ищецът сочи, че това го принудило да подаде сигнал до Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, която извършила проверка на място относно изгубената трудова книжка. Въпреки това обаче, ищецът закупил нова Трудова книжка Серия Щ №, която да замести загубената, и която била предадена на ответното дружество на 14.05.2019 г. с приемо-предавателен протокол. Заявява, че му била върната на 10.06.2019 г., като с оглед на обстоятелството, че в негова ползва възникнало право на обещетение съгласно чл. 222 КТ, то на 13.06.2019 г. отново предал трудовата книжка за вписване и на това обстоятелство. Излага доводи, че от тази дата до настоящ момент ответното дружество не му е върнало трудовата книжка, в резултат на което за него възникнали имуществени вреди, изразяващи

се в невъзможност да започне работа по ново трудово правоотношение с друг работодател. Уточнява, че за кратко се намирал в трудово правоотношение първо с /фирма/ – до 26.08.2020 г., а след това и с /фирма/ – за периода от 27.08.2020 г. до 19.10.2020 г., но същите прекратили сключените договори поради непредставяне от ищеца на трудова книжка, която да бъде надлежно оформена при започването му на работа. Твърди, че се е явявал на интервю при /фирма/, където директно му било отказано сключване на трудов договор отново поради същата причина – липса на трудова книжка. Ето защо, Б. В. Б. моли съда да осъди ответното дружество да му заплати следните суми: сумата от 4 500 лева, представляваща обезщетение на основание чл. 226, ал. 2 вр. ал. 3 КТ за претърпени от него имуществени вреди, изразяващи се в оставането му без доход поради незаконното задържане от ответното дружество на трудовата му книжка, както и сумата от 266,25 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 18.01.2021 г. до 18.08.2021 г., както и да осъди ответното дружество да му върне незаконно задържаната трудова книжка на основание чл. 350, ал. 1 КТ. Претендира и разноски.

Ответникът /фирма/ оспорва предявените иски като неоснователни. Оспорва, че неправомерно е задържал трудовата книжка на ищеца с твърдения, че последният не му е представял такъв документ на 13.06.2019 г. Оспорва, че са налице претърпени от ищеца имуществени вреди, доколкото същият е работил по различни правоотношения след прекратяването на договора с ответното дружество, продължили до 26.08.2020 г. Посочва, че обстоятелството, че за периода от 19.10.2020 г. до 18.01.2021 г. ищецът е останал без работа не може да се вмени в негова вина, като същият е получавал за този период полагащото му се обезщетение от Бюрото по труда. Оспорва, че не е бил нает от /.... поради това, че ищецът не е разполагал с трудовата си книжка, тъй като при наличие на такова обстоятелство ищецът може да подаде необходимото удостоверение за издаване на нова трудова книжка. Моли за отхвърляне на исквете. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска с правно основание чл. 226, ал. 2 вр. ал. 3 КТ:

Съгласно чл. 226, ал. 2 КТ работодателят и виновните длъжностни лица отговарят солидарно към работника или служителя за вредите, които той е претърпял поради незаконно задържане на трудовата му книжка, след като трудовото правоотношение е било прекратено. Според ал. 3 на чл. 226 КТ обезщетението по ал. 2 е в размер на brutното му трудово възнаграждение от деня на прекратяването на трудовото правоотношение до предаване на трудовата книжка на работника или служителя.

Съгласно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с ТР № 1/2019 г. на ОСГК на ВКС на РБ задължението по чл. 350, ал. 1 от КТ на работодателя да предаде незабавно на работника или служителя надлежно оформената трудова книжка при прекратяване на трудовото правоотношение възниква в момента на прекратяване на трудовото правоотношение. Когато трудовата книжка се намира при работодателя, неговото задължение става изискуемо и той изпада в забава от деня на

прекръпяване на трудовото правоотношение. Незаконно задържане на трудовата книжка по смисъла на [чл. 226, ал. 2 от КТ](#) е налице, когато работникът или служителят е предоставил на работодателя трудовата си книжка за вписване на необходимите данни и работодателят не я е върнал незабавно. За работодателя възниква задължение да заплати обезщетение по [чл. 226, ал. 2](#) и [ал. 3, изр. 2 от КТ](#) от деня на прекръпяване на трудовото правоотношение, когато трудовата книжка се намира при него, и от деня на предоставяне на трудовата книжка за оформянето ѝ, когато тя се съхранява от работника или служителя. Обезщетението се дължи до предаването на трудовата книжка, съответно до изпълнение на процедурата по [чл. 6, ал. 3 от НТКТС](#).

По делото не е спорно, а и от представените писмени доказателства се установява, че страните са били в трудово правоотношение, възникнало по силата на сключен между тях Трудов договор № 8 от 04.05.2018 г., с който работодателят – ответникът в настоящото производство, е възложил, а работникът/служителят – ищецът, е приел да изпълнява длъжността „Технически сътрудник“ при основно месечно трудово възнаграждение в размер на 1500 лева.

С Предизвестие от 21.12.2018 г., отправено от ответното дружество до ищеца, последният е уведомен, че във връзка със свиване на пазара, закриване на позицията „Технически сътрудник“ и на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ – съкращаване на щата, след изтичане на законовия срок от 30 календарни дни, работодателят ще прекрати трудовото правоотношение на посоченото основание. Ищецът е отказал да получи това предизвестие, поради което същото е връчено в присъствието на двама свидетели, подписали се върху документа.

Страните не спорят и че правоотношението е прекратено по силата на Заповед № 7/21.01.2019 г. на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ поради закриване на щата, като на ищеца са заплатени дължимите обезщетения по чл. 224, ал. 1 КТ – за неизползван платен годишен отпуск в размер на 4 работни дни за 2018 г. и по чл. 224, ал. 1 КТ – за неизползван платен годишен отпуск в размер на 2 работни дни за 2019 г.

Релевантните към предмета на спора обстоятелства са предал ли е работникът трудовата си книжка за вписване на обстоятелствата, свързани с прекръпяване на трудовия договор, както и задържал ли е работодателят незаконно трудовата книжка, отказвайки да я върне доброволно или го възпрепятства да я получи своевременно след прекръпяване на трудовия договор. Следва да бъдат установени по делото от ищеца и претърпените от него имуществени вреди, които следва да са в причинно- следствена връзка с противоправното поведение на ответника или негови служители, а именно неоснователното задържане на трудовата книжка.

За да се ангажира отговорността на работодателя за незаконно задържане на трудовата книжка е необходимо той да не е изпълнил задълженията си съгласно [чл. 350, ал. 1 КТ](#) и [чл. 6, ал. 3 Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж](#), незабавно да оформи и предаде на работника трудовата книжка след прекръпяването на трудовото му

правоотношение.

Следва да бъде поставен за обсъждане въпросът дали ли е забава на ответното дружество - работодател за изпълнение на задълженията му по чл. 6, ал. 1 и 2 от Наредбата за трудовата книжка трудовия стаж (НТКТС) да извърши съответните вписвания и да върне трудовата книжка на ищеца през процесния период.

Съгласно чл. 6, ал. 1 НТКТС, при прекратяване на трудовото правоотношение продължителността на трудовия стаж, придобит от работника или служителя при работодателя към датата на прекратяване на трудовото правоотношение, се записва с цифри и думи и се подписва от главния счетоводител и от работодателя, като се подпечатва с печата му. Видно от посочената разпоредба, задължението на работодателя да оформи и върне трудовата книжка на работника се поражда на датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

Трудовата книжка е официален удостоверителен документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя /[чл. 347 КТ](#)/. [Кодексът на труда](#) и [Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж](#) изрично уреждат въпросите относно съдържанието и формата на трудовата книжка, данните, които подлежат на вписване и лицата, които са компетентни да извършват вписването.

При прекратяване на трудовото правоотношение, съгласно [чл. 350 от Кодекса на труда](#) и [чл. 6, ал. 3 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж](#), за работодателя възникват две задължения- да впише данните, свързани с прекратяването и да предаде трудовата книжка на работника или служителя. Данните, подлежащи на вписване са посочени в [чл. 6, ал. 1 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж](#). След вписването им, работодателят следва да предаде, т.е. фактически да предостави във владение на работника или служителя трудовата му книжка. Двете задължения са свързани и обусловени. Те следва да се изпълнят от и при работодателя, в мястото, където работникът или служителят е престира работната си сила. Изпълнението им следва да е "незабавно", т.е. веднага, бързо, без отлагане, което означава в деня на прекратяване на трудовото правоотношение. Този срок за предаване на трудовата книжка при прекратяване на трудовото правоотношение е императивно определен.

След като задълженията по [чл. 350 КТ](#) станат изискуеми, работодателят изпада в забава за изпълнението им, ако не е изпълнил, но изпълнението е възможно и закъснението му се дължи на причина, за която той отговаря. Доколкото точното (в срок) изпълнение на задължението за предаване е в пряка зависимост от точното (в срок) изпълнение на задължението за вписване на данните в трудовата книжка, за да е възможно изпълнение, трудовата книжка трябва да е при работодателя в деня на прекратяване на трудовото правоотношение. Когато работникът или служителят е предал предварително трудовата си книжка на работодателя и тя е в негово държане, задълженията на работодателя да я оформи и да я предаде ще станат изискуеми в деня на прекратяване на трудовото правоотношение. При неизпълнение той изпада в забава от същия ден.

Ако работникът или служителят предаде трудовата си книжка на работодателя след деня на прекратяване на трудовото правоотношение, задълженията на работодателя да я оформи и предаде ще станат изискуеми в деня, в който тя му е предадена. Ако по някаква причина работодателят не изпълни в същия ден задълженията си, той изпада в забава. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, установяване на факта на предаване на трудовата книжка е в тежест на работника.

В конкретния случай от събраните по делото писмени доказателства се установява, че на 13.06.2019 г. ищецът, в качеството си на предаваща страна, е предал Покана за доброволно изпълнение и Трудова книжка Серия Щ № а /фирма/, чрез лицето С. Г., е приел тези документи. Правоотношението между страните е прекратено в много по – ранен етап, с оглед на което и предвид гореизложеното от съда, в тежест на работодателя е да оформи трудовата книжка на ищеца още същия ден и да я върне обратно, евентуално и най-късно на следващия работен ден, ако е било необходимо технологично време за оформянето ѝ. При положение, че към посочения момент на изпълнение работникът не се е явил лично или чрез трето лице с писменото му съгласие, работодателят е бил длъжен да го покани писмено да се яви според разпореденото в чл. 6, ал. 3 от Наредбата. От датата на поканата работодателят няма да е в забава и тогава, задържането на книжката няма да е незаконосъобразно. Спорен е въпросът относно обстоятелството дали е действително получаване на трудовата книжка и задържането ѝ без основания от страна на ответното дружество, доколкото в приемо – предавателния протокол се е подписало лице, което не работи по трудово правоотношение при /фирма/, съответно няма и представителна власт да действа от негово име.

По делото са събрани гласни доказателства на свидетеля С. Г., който заявява, че притежава собствено дружество и понякога е изпълнявал сделки към /фирма/. Изяснява, че на 13.06.2019 г. му се наложило да отиде до офиса на ответното дружество за да свърши работа, като там срещнал ищеца, който го помолил да подпише процесният приемо – предавателен протокол. Свидетелят се съгласил, но едва след подписването му, забелязал, че всъщност се подписва от името на ответното дружество, поради което помолил този документ да бъде унищожен, тъй като не е трябвало да полага подписа си върху него.

По делото е допусната съдебно-техническа експертиза, вещото лице по която констатира, че видимият отпечатък от печата върху приемо – предавателният протокол № 190613 от 13.06.2019 г. със страни ищеца и ответното дружество е положен от печата на /фирма/, а видимият отпечатък от печата върху приемо – предавателният протокол № 190613 от 13.06.2019 г. със страни Б. В. Б. и /фирма/ е положен преди полагането на подписа и ръкописният текст. От това следва, че показанията на свидетеля, в частта в която посочва, че след подписването е установил, че се подписва от името на ответното дружество, са некореспондиращи си с останалия събран по делото доказателствен материал, с оглед на което и не следва да бъдат кредитирани от съда.

Въпреки това обаче, съдът намира, че не може да се приеме, че е налице основание, въз основа на което Г. е обвързал валидно дружеството като е приел трудовата книжка на

ищеца. По делото не се установи, че това лице притежава представителна власт, валидно учредена от /фирма/, от което да произтичат правомощия в негова полза да извършва фактически и правни действия, сред които и приемане на трудова книжка за оформяне. По делото няма доказателства ответното дружество да е потвърдило действията на свидетеля Г. по приемането на трудовата книжка, от което да следва и обвързването му да я оформи незабавно и да я върне на ищеца. Изрично е направено оспорване от страна на ответното дружество, че такова предаване на документа не е налице, с оглед на което в доказателствена тежест на ищеца е било да докаже, че я е предал на служител при ответника.

Поради изложеното и само на това основание, неоснователна се явява претенцията на ищеца за осъждане на ответното дружество да му заплати сумата в размер на 4500 лева, представляваща обезщетение за периода от 19.10.2020 г. до 18.01.2021 г. поради неоснователно задържане на трудовата му книжка.

Неоснователността на предявения иск с правно основание чл. 226, ал. 2 вр. чл. 226, ал. 3 КТ влече след себе си неоснователност и на предявения осъдителен иск с правно основание чл. 350, ал. 1 КТ за осъждане на ответника да върне неоснователно задържаната книжка, доколкото се установи, че такова получаване на документа от /фирма/ не се доказва по делото.

Като акцесорен, неоснователен се явява и искът с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за осъждане на ответното дружество да заплати на ищеца сумата от 266,25 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 18.01.2021 г. до 18.08.2021 г., доколкото не се установи наличието на главен дълг и забава в изпълнението му.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника **сумата от 985 лв.**, представляваща сторените от последния съдебно-деловодни разноски за адвокатско възнаграждение, държавна такса за издадени съдебни удостоверения и депозит за съдебно – счетоводна експертиза в настоящото производство. Неоснователно се явява възражението на ищеца за прекомерност на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на ответното дружество в размер на 820 лева, доколкото съдът намира, че същото е определено в съответствие с Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, както и с оглед на фактическата и правна сложност на делото.

Ищецът няма право на разноски за настоящото производство.

Предвид изхода на делото и по аргумент от разпоредбата на чл. 78, ал. 6 от ГПК, разноските за държавна такса и за изплатеното от бюджета на съда възнаграждение за вещо лице следва да останат за сметка на съда.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от **Б. В. Б.**, ЕГН *****, против /фирма/ ЕИК , обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 226, ал. 2 вр. ал. 3 КТ, чл. 350, ал. 1 КТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, за заплащане на сумата от 4 500 лева, представляваща обезщетение за претърпени от ищеца имуществени вреди, изразяващи се в оставането му без доход поради незаконното задържане от ответното дружество на трудовата му книжка, както и на сумата от 266,25 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 18.01.2021 г. до 18.08.2021 г., както и да осъди ответното дружество да му върне незаконно задържаната трудова книжка, като **неоснователни**.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК **Б. В. Б.**, ЕГН *****, да заплати на /фирма/ , ЕИК 4, сумата от **985 лв.**, представляваща за адвокатско възнаграждение, държавна такса за издадени съдебни удостоверения и депозит за съдебно – счетоводна експертиза в настоящото производство.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____